

LISA 1

Rakvere linna õpilasmalev

**TÖÖKESKKONNA
RISKIANALÜÜS JA RISKIHINDAMINE**

SISSEJUHATUS

Vastavalt Töötervishoiu ja Tööohutuse seaduse § 13 lg 1 p 3 sätestatule on tööandja kohustatud korraldama töökeskkonna riskianalüüsi, mille käigus selgitatakse välja töökeskkonna ohutegurid ja mõõdetakse vajadusel nende parameetreid ning hinnatakse töötajate tervisele ja ohutusele mõjuvaid riske.

Käesoleva riskianalüüsi eesmärk on:

- selgitada välja Rakvere linna õpilasmalevas töötavate 13-17-aastaste ja koolikohustuslike alaealiste töötamisel esineda võivad terviseohtlikud olukorrad ja neid põhjustavad faktorid;
- hinnata ohuolukorra tagajärgi ja toimumise tõenäosust;
- selgitada välja, missuguseid kaitsevahendeid on vaja rakendada ja kas olemasolevad meetmed on piisavad.

Riskianalüüsi tulemused on kantud tabelisse, kus on toodud ohutegurid, ohustatud isikud või esinemiskoht, ohuteguri iseloomustus ja võimalik mõju tervisele, riskitase ning riski ennetavad meetmed.

Mõisted ja terminid

Riskianalüüs – protsess, mis hõlmab piirväärtuste ja piinormide määramist, ohtude väljaselgitamist ja riski suuruse hindamist. Riski suurust hinnatakse tagajärje raskuse ja kahju tekkimise tõenäosuse suhtes.

Riskianalüüsil tuleb hinnata nii iga üksiku riski suurust kui ka summaarse riski (erinevate riskide) suurust.

Tagajärg – hädaolukorra põhjustanud sündmuse või sündmuste ahela poolt tekitatud kahju inimeste elule ja tervisele, varale ning keskkonnale.

Oht – võimalike vigastuste ja muude tervisekahjustuste põhjustaja. Ohu all mõistetakse kõike, mis võib tekitada kahju inimese varale või tervisele.

Risk – võimalike vigastuste ja muude tervisekahjustuste tekkimise raskuse aste ja tõenäosus ohtlikus olukorras. See võib tähendada suuremat või väiksemat võimalust, et keegi saab ohu tõttu kannatada.

Käesolevas riskianalüüsis kasutatakse BS 8800 viie astme riskihindamise maatriksit.

Riski suurus (tase) = tõenäosus x tagajärg

Tagajärjed Tõenäosus	Mõõdukalt kahjulik	Keskmiselt kahjulik	Väga kahjulik
Väga ebatõenäoline	Madal (I)	Madal (II)	Keskmine (III)
Tõenäoline	Madal (II)	Keskmine (III)	Kõrge (IV)
Väga tõenäoline	Keskmine (III)	Kõrge (IV)	Kõrge (V)

- *Väga ebatõenäoline*: ei tohiks ilmnedagi töötaja kogu töötamise aja jooksul kordagi.
- *Mõõdukalt kahjulik*: õnnetused ja haigused, mis ei põhjusta pikaajalisi kahjustusi (näiteks kerged haavad, silmaärritus, peavalu jms).
- *Tõenäoline*: võib ilmnedagi töötaja kogu töötamise aja jooksul ainult paar korda.
- *Keskmiselt kahjulik*: õnnetused ja haigused, mis põhjustavad küll kergeid, aga pikaajalisi või reeglipäraselt korduvaid kahjustusi (näiteks haavad, kerged luumurrud, teise astme põletushaavad piiratud

Riski suurus (tase)	Vajalikud ettevaatusabinõud
Risk on kõrge ja hinnatud lubamatuks	<p>lubatav koos kontrollimisega (IV) – töötajate ohustatus tõenäoliselt suur ja sellega kaasnev terviserisk samuti suur, tuleb otsekohe astuda samme riski vähendamiseks;</p> <p>lubamatu risk (V) – näitab riski, mille puhul tuleb töö katkestada ning kiiresti rakendada abinõusid ohu eemaldamiseks/vähendamiseks; tööle asumine ei tohi toimuda enne, kui riskitase on viidud vähemalt kolmandale tasemele ning töötajat on juhendatud, kuidas vältida terviseriske või tööõnnetuse ohtu töökohal.</p> <p><i>Riski vähendamine on koheselt vajalik. Ettevaatusabinõusid tuleb rakendada kiiresti. Ohtlikku tööd ei tohi jätkata enne, kui on vähendatud riski suurus. Ohtlikku tööd võib jätkata, kuid kõik ohustatud isikud peavad teadma riski suurus ja ohtlik töö tuleb võimalikult kiiresti lõpetada.</i></p> <p><i>Juhul kui riski kõrvaldamine on vältimatu. Ettevaatusabinõud tuleb koheselt rakendada. Ohtlikku tööd ei tohi alustada. Ohtlik töö tuleb koheselt peatada riski kõrvaldamiseni.</i></p>

<p>Risk on keskmine ja hinnatud lubatavaks</p>	<p>lubatav risk (III) – vajalikud meetmed riskide vähendamiseks, töötajate teavitamine ohuteguritest ning ohutu tööõnnete täitmine.</p> <p><i>Tuleb rakendada ettevaatusabinõusid. Rakendamiseks võib kavandada sobiva aja. Ettevaatusabinõude tasuvust tuleb väga täpselt kavandada. Kui riskiga kaasnevad eriti rasked tagajärjed (nt raske tööõnnetus või tulekahju), tuleb ohuolukorra tekkimise tõenäosust täpsemalt kindlaks teha.</i></p>
<p>Risk on madal ja hinnatud lubatavaks</p>	<p>olematu risk (I) - need riskid võib jätta tähelepanuta, on vaja tagada, et see nii ka püsiks;</p> <p>vähene risk (II) – abinõusid ei tule tingimata rakendada; leida paremaid lahendus, mis ei tekitaks lisakuulutusi;</p> <p><i>Üldjuhul on vaja tagada, et risk püsiks madal ka edaspidi. Abinõusid ei tule tingimata rakendada. Leida paremaid lahendusi, mis ei tekitaks lisakulutusi. Olukorda tuleb jälgida riskide kontrollimiseks.</i></p>

1. TÖÖKESKKONNA KIRJELDUS

Rakvere linna õpilasmalevas osalevad õpilased töötavad Rakvere linnas heakorratöödel vabas õhus (parkides, asutuste ümbruses, kõnniteedel, spordiväljakutel, avalikel haljasaladel) ning hallatavate asutuste (lasteaiad, raamatukogu, noortekeskus, kultuurikeskus, spordikeskus, koolid) ruumides, mis on kujundatud vastavalt asutuse spetsiifikale.

Ruumid, kus õpilased töötavad, on sisustustatud büroomööbli ning koolidele ja lasteaedadele spetsiifilise mööbliga (lauad, toolid jne).

1.1. Tööülesanded ja -vahendid heakorratöödel

Õpilaste tööülesanded ja -vahendid heakorratöödel väljas on järgmised:

1.1.1. okstest ja lehtedest muru ning pinnase puhtaks rehitsemine, muru seest väiksemate kivide ja muu prahi kokku korjamine, kasutades reha, labidat ja ämbrit;

1.1.2. liivaplatside (sh rannaala), lillepeenarde, põõsa aluste rohimine ja puhastamine umbrohist, okstest ja muust prahist, kasutades kõblast, reha ja ämbrit;

1.1.3. kooremultši vahetamine peenardes, kasutades tasandamiseks reha;

1.1.4. kõnniteede, kivi jalgteede ja haljasalade äärte ja kivivahede puhastamine prahist ja umbrohist, samblast, mullast ja muust prahist, kasutades kühvli, spetsiaalset kivivahe puhastajat, harja, ämbrit, labidat ja aiakäru;

1.1.5. hoonete ümbruse koristamine prahist, pühkimine käsiharjaga, muruala riisumine;

1.1.6. spordiväljaku puhastamine prahist, umbrohist, kasutades reha ja harja;

1.1.7. kooremultši laiali ajamine, tasandamiseks kasutatakse reha;

1.1.8. väikeste esemete pesemine puhta veega;

1.1.9. värvimistööd värskes õhus, noortele lubatud värvidega.

1.2. Tööülesanded ja -vahendid töödel siseruumides

Õpilaste tööülesanded ja -vahendid siseruumides on järgmised:

1.2.1. ruumide üldine koristamine: põrandate, seinte, akende ja muude väikesemõõduliste esemete puhastamine ja pesemine lapi ja harjaga, selle juures kergete mööbliesemete liigutamine ja kergete esemete (vaipade jms) kloppimine;

1.2.2. prahi kokku korjamine ja kogumiskohta viimine, kasutades harja, kühvlit ja ämbrit;

1.2.3. raamatute sorteerimine, riiulite koristus kasutades tolmulappi ja puhast vett;

1.3. Töövahendite ja nende kasutamise ning töökorralduse sobivus alaealisele töötajale

Punktides 1.1. ja 1.2. nimetatud tööd on alaealistele jõukohased ning tööde teostamiseks kasutatavad vahendid on ka tavaelus igapäevaselt käsitletavad töövahendid, mille kasutamine on 13-17-aastastele õpilastele jõukohane ning sobiv.

Teostatavad tööd on lihtsat laadi, ega nõua suurt kehalist ega vaimset pinget, ei ohusta alaealiste tervist ega takista alaealise hariduse omandamist, sest töötamine toimub koolivaheajal.

Malevlaste tööaja norm on vastavalt vanusele 4-5 tundi päevas ja töönädala pikkus 5 päeva nädalas.

Ohutusabinõuna kasutatakse töökindaid ja kaitseprille ning peetakse puhke- ja joogipause.

2. RISIKIHINDAMINE JA RISKIANALÜÜSI TULEMUSED

2.1. Ohutegurid

Tööülesanne	Risk (oht)	Riski - tase	Soovitused ja ettepanekud riski maandamiseks
Rohimine, riisumine, mullatööd, pühkimine	Ilmastikumõjud (ülekuumenemine, päikesepiste/ päikesepõletu)	III	Vastavalt ilmastikule sobiva riietuse kandmine, peakatte kandmine, vee joomine, puhkepausid jahedas kohas.
	Putukahammustused (puugioht), allergiad, kriimustused (taimedest, põdsastest tekkinud), sodi silma sattumine	III	Malevlaste eelnev juhendamine, ohust teavitamine, peale tööpäeva iseenda kontrollimine (puugioht), vajadusel allergiarohtude kaasa võtmine, õige riietus, kaitseprillide kandmine.
	Vigastused töövahendite ebaõigest kasutamisest	II	Eelnev töövahendite kasutamise õpetamine, kaitsekinnaste kandmine, jälgimine.
	Komistamine, kukkumine	II	Kividele, puujuurtele, muude ebatasasuste ja valesti asetatud tööriistadele tähelepanu suunamine, eelnev juhendamine.
Siseruumides pesemine, koristamine	Võimalik kokkupuude puhastusvahenditega	II	Kaitsekinnaste kandmine, töövõtete selgitamine.
	Akende kõrgemalt pesemine	II	Teleskoopvarte kasutamine, madalal treppredelil töötades üks peseb, teine julgustab.
	Sundasendis töötamine	II	Puhkepauside tegemine.
	Märjal pinnal libisemine	II	Juhendamine õigest käitumisest ja õigete jalatsite kandmisest.
	Allergiad tolmu/vahendite vastu	II	Tehtavate tööde tutvustamine noortele ja vanematele; allergiarohtude kaasas kandmine (tolm), vajadusel respiraatorit kanda, noorte jaoks ohutute ja võimalusel allergiavabade puhastusvahendite kasutamine.
Värvimistööd	Peavalu, uimasus, värvi sattumine nahale	II	Alaealistele lubatud värvide kasutamine, tööde teostamine õues, isikukaitsevahendite kasutamine.

Koristustööd sõidutee ääres, tänaval	Sõidukilt löögi saamise oht	II	Eelnev juhendamine, helkurvesti kandmine, töötamise ala tähistamine vastavate liikluskorralduse vahenditega.
Prahi vedamine, esemete (laudade, toolide, raamatute) tõstmine, vaipade kloppimine, taimede kastmine	Raskuste teisaldamise oht	II	Alla 16aastaseid raskusi ei teisalda (raskus 5kg ja enam); kastekann-, aiakäru- ja ämbrid pooltäis.

2.2. Isikukaitsevahendid

Isikukaitsevahend on inimese seljas, peas, jalas või käes kantav või hoitav vahend, mis on konstrueeritud ja valmistatud inimese kaitsmiseks tema elu ja tervist ohustava teguri eest. Tööandja poolt määratud isikukaitsevahendid on õnnetuste ärahoidmiseks kohustuslikud.

Rakvere linna õpilasmaleva töötajad kasutavad isikukaitsevahenditena töökindaid, vajadusel kaitseprille ja respiraatorit ning helkurvesti.

2.3. Alaealise töötaja juhendamine ja väljaõpe

Tagamaks malevalaste teadlikkust tööohutusest, töödega seotud riskidest ning nende maandamise võimalustest, tutvustatakse käesolevat dokumenti eelnevalt noortele ja lapsevanematele. Lisaks toimub iga malevarühma tegevuse alguses üldine tööohutuse alane teavitamine ja õigete töövõtete kasutamise koolitus. Täiendavalt korratakse rühmajuhendajate poolt konkreetse töö ohutus üle iga uue tööülesande alguses.

3. KOKKUVÕTEKS

Üldine maleva ohutuse olukord on rahuldav. Kõik riskid ja ohud on eelnevalt maandatavad ning võimalikud vältida, kui noori ja nende vanemaid eelnevalt instrueerida, anda mõistlikke ja kasulikke soovitusi ning teostada töö tegemise käigus piisavalt järelevalvet.

Riskide kontrollimist tehakse igapäevase töö käigus. Õpilasmaleva töötajaid juhendatakse enne tööle asumist. Tööd tehes tuleb malevlastel olla tähelepanelik ja hoolas, et vältida olukordi, mis võivad olla ohtlikud töötajale endale, töökaaslastele või asutusele. Vastavalt töö sisule tuleb kasutada ka isikukaitsevahendeid.

KASUTATUD ALLIKAD

1. Töötervishoiu ja tööohutuse seadus. <https://www.riigiteataja.ee/akt/110112015013>